

Dr. Wilhelm Ottó

És a te lelked?



Dr. Wilhelm Ottó

# És a te lelked?

BBS-INFO Kiadó, 2013.

Minden jog fenntartva! A könyv vagy annak oldalainak másolása, sokszorosítása csak a szerző írásbeli hozzájárulásával történhet.

A hivatkozások valóságtartalmáért a szerző nem tud felelősséget vállalni.

A könyv tartalma a szerző magánvéleményét tükrözi, az abban foglaltakért a kiadó felelősséget nem vállal, az nem képezi a kiadó álláspontját.

A könyv nagyobb mennyiségben megrendelhető a kiadónál:  
BBS-INFO Kiadó, 1630 Bp. Pf. 21. Tel.: 407-17-07

ISBN 978-963-9425-87-3  
E-book ISBN 9786156364135

Kiadja a BBS-INFO Kft.  
1630 Budapest, Pf. 21.  
Felelős kiadó: a BBS-INFO Kft. ügyvezetője

## Tartalom

Ajánlás .....	7
Előszó .....	11
A lélekről ismert bölcsességek és szólások.....	16
A lélek és irodalom .....	32
A lélek a bibliában.....	49
Női lélek, férfi lélek.....	67
A magyar lélek és karakter jellemzői .....	79
A lélek jellemzői .....	89
A lélek szerkezete.....	159
A szeretet haszna.....	182
Társadalom lélektan.....	201
A tudomány és a lélek .....	235
A filozófia és a lélek .....	260
A lélek és a halál.....	279
Szellemtudományi alapfogalmak .....	410
Lélek az ezotériában .....	295
Hitvallás.....	381
Léleképítés.....	388
Irodalom .....	410



## **Köszönetnyilvánítás**

Köszönettel tartozom feleségemnek türelméért, támogatásáért és Simon M. Veronika festőművésznőnek a képek engedélyezéséért.





## Ajánlás

Dr. Wilhelm Ottó Székesfehérváron élő orvos, aki a publikáló egészségügyi dolgozók közé tartozik. Előző könyvében a szeretet fogalmát járta körül igen alaposan és jó stílusban. Témaválasztása nem volt véletlen, hiszen a felelősséggel gondolkodó, a hivatásukat küldetésnek tartó, valamint a hit és a tudomány egymás mellettiségét valló szakemberek fajtájából való. Mindehhez még hozzátehetjük erős magyarságtudatát, a nemzet sorskérdéseiért érzett felelősségét is.

Újabb kézírata szerves folytatása a korábbi eredményeknek. Ezúttal is meggyőződhetünk korábbi erényeiről. Igazolja, hogy megalapozott pszichológiai, teológiai és természetesen orvostudományi ismeretekkel rendelkezik, s mindezeket hitelesen, olvasmányos formában tárja elénk. Ez az értékrend különösen fontos a mai világban, amikor éppen nem ezek az értékek vezérlik emberek sokaságát.

Kézírata tudatosan és logikusan felépített munka. Hitelesen szól a szeretet hasznáról, a lélek és a boldogság összetevőiről. Közismert bibliai alapokra épül gondolatmenete, s ezeket támogatja meg a

tudomány eszközeivel. Gondolatvilága rokonságot mutat a hajdani legendás püspök, Prohászka Ottokár szellemiségével, amiben jól megfér egymás mellett a keresztény (katolikus) szellemiség és a modern tudomány.

Miközben a lélek jellemzőiről, szerkezetéről vagy éppen a társadalom lélektanáról olvasunk, egyre világosabbá válik az összkép. A szemléletesség céljait szolgálják az ábrák, amelyek szinkronban állnak a fogalmi közléssel. A szerző számol az emberi létezés legfontosabb összetevőivel, az élet és a halál súlyos kérdéseivel is – természetesen szem előtt tartva központi gondolatát.

Közben kitekint a kereszténységen kívül más világvallásokra is, jelezvén a teljességre törekvés szándékát. Szakirodalmi tájékozottsága is megfelel a követelményeknek.

Iszkaszentgyörgy, 2013. január 28.

*Dr. Bakonyi István*

*„Minden út Rómába vezet.  
(Ha akarjuk.)  
Minden út Istenhez vezet,  
a lelkünkön át,  
még ha nem is akarjuk.”*

## **Előszó**

*És a TE lelked?*

... (kérdi a főcím) ... .milyen? ... kire, mire vár? ...  
kitől függ? ... merre kószál? ... hol találjuk? ... satnya-  
e, vagy teljes? ... áldozat, vagy uralkodik? ... gőgös-e,  
vagy alázatos? ... szeret-e, vagy gyűlöl? ...

Így folytathatnánk a kérdéseket a végtelenségig.  
Mert kíváncsiak vagyunk nem csak a világra, hanem  
magunkra is. Kik vagyunk, honnan jöttünk, merre  
tartunk, miért élünk, mi határozza meg vágyainkat,  
gondolatainkat, tetteinket?

„Kérek 10 dkg lelket 0,5 liter szeretettel leöntve”  
mondja a materialista. Mert sokan azt hiszik, hogy az  
ÉLET csupán hús, csont és vér, anyagcsere, emésztés  
és ürítés. Számukra csak oxigén, víz és szerves  
anyagok szerveződése. De akkor hol bújik meg a  
sejtekben a szenvedély, a szenvedés, a vágy és a

beteljesülés? Hol keressük a szépség, a szeretet, a szabadság, igazságosság, hűség lakhelyét? A génekben, a DNS-ben, molekulák sorrendjében, azok funkciójában, üzenetében? Minden az anyag?

Egyik előadás során megkérdeztem többek előtt mérnök barátomat: „Mondd Feri, van neked lelked?” Meghökken, kissé meg is sértődött, de nyomban válaszolt „Még ha el sem hiszed, akkor is”. „Akkor jó helyre jöttem”, válaszoltam kissé engesztelően, és elkezdtem beszámolómat... A tanulságot azóta is őrzöm: nem a foglalkozás, nem a tudomány, vagy az ismeretek határozzák meg emberi lényegünket. A képzettség és tudás, a műveltség és értelem csak része személyiségünknek...

### **Kedves olvasóm!**

A lélekről beszélni manapság sok helyütt szinte kellemetlen. A férfiak jelentős része az érzelgősséggel, nyafkasággal kapcsolja össze ezt a fogalmat, márpedig gyengédséggel, gyengeséggel egyetlen hímnemű sem szeret kérkedni. Ilyen a korszellem, mondhatnánk. De kár mentegetőzni.

Ilyen témával nem számíthatsz bestseller minősítésre – vigasztalt másik barátom. Ráadásul sem celeb, sem showman nem vagy, ezért roppant kevés érdeklődővel számolhatsz, érvelt tovább...

Mit mondhatnék? Legjobb, ha őszinte leszek.

Elsősorban a családomnak, a barátaimnak, ám legfőképp magamnak róttam a sorokat, rendezgettem gondolataimat, egy megrendítő betegség után. Mielőtt végleg elmegyek, a lehetőségeimhez mérten legyek tisztába avval: mit is keresek itt, a földön? Ha nem csak vegetatív lényként ténykedni jöttem, akkor választ kell keresni. Még akkor is, ha nem lesz teljes, és akkor is, ha nem lesz pontos a felelet. Kérem Önöket, osztályozzák irományom. Vitatkozzanak, érveljenek állításaimmal szemben, egészítsék ki, kritizálják, hiszen csak akkor érheti el célját, ha gondolkodásra késztet.

Sajnos, bele kell törődnünk abba, hogy *a lelket* nem láthatjuk, nem foghatjuk kézbe, szaga sincs, tehát *érezkszerveinkkel nem* szerezhethetünk közvetlen tapasztalatot róla. Továbbá *műszerekkel sem* tanulmányozhatjuk, csupán közvetve, *áttételesen* szerezhethetünk tapasztalatokat természetéről: a magatartás és viselkedés elemzése révén. Nagyjából úgy, mintha párás, vagy jeges ablakon át tanulmányoznánk környezetünket; esetleg árnyjáték előadáson vennénk részt. Úgy tűnik: vagy a képességeinkkel, vagy vizsgálódásunk tárgyával, esetleg mindkettővel képtelenek vagyunk helyesen bánni, vagy más kategóriáról, dimenzióról szeretnénk ismereteket szerezni.

Akkor hát mit tegyünk?

Ne akarjunk mindent tudni, csak ami ránk tartozik, amit elérhetünk. Egyébként is a tudás sokszor kevés. Másra, többre van szükségünk. Akár ismerjük valaminek a szerkezetét, működését, akár nem: attól még nem leszünk boldogok! Annak örülünk, amit az élet, a sors nyújt. A boldogság a legfőbb érték, ami persze nem uniform. A boldogság nem a tudatunk privilégiuma, hanem a tudattalané. Azért születünk, hogy boldogok legyünk, ami persze lelki élmény és állapot is egyben. Mi a különbség az ember, az állat, a növény, vagy az atomok boldogsága közt? A *boldogságnak* több síkú a megvalósulása: atomi, érzéki, érzelmi, szexuális, intellektuális, lelki és extatikus lehet, ám az a közös bennük, hogy az *egymásra találás* valósul meg általa. Az anyagiak, a tárgyak birtoklását nem tekintem boldogság élménynek, mivel nem *a lélek felszabadultsági állapota*, csupán kényelmi, vagy hiúsági élménynek felel meg. Halhatatlanságunkat az anyagi világban az atomok örökkévalósága, míg szellemi szinten a lelkünk garantálja.

Az anyaggyűjtés során eleinte a magam megrogzottségeit, konzervativizmusomat, merevségemet kellett legyőznöm. Ahhoz, hogy áttekinthessem a felgyűlt ismereteket: nyitottabbá kellett válnom. Ennek köszönhetem, hogy lényegesen megváltozott az élet és világ személetem is.

Vajon te, kedves olvasó: hiszel-e a lélekben? Keresed-e még, vagy már megtaláltad? Ha már megtaláltad, szeretnéd-e megismerni? Mennyire mély az önismereted?

Vágjunk bele együtt egy közös kalandba: keressük a megfoghatatlant, a láthatatlant, az érezhetetlent, az elképzelhetetlent: a lelkünket. Keressük, de aztán törődjünk bele: a lelket csak megtapasztalni lehet ... hatásait észlelni ... engedelmeskedni, vagy ellenkezni...

„Néha a szó:  
égből való”...

## A lélekről ismert bölcsességek és szólások

### BÖLCSESSÉGEK

#### BHAGAVAD-GITÁ

Az ember örök lelke múltó testekbe költözik, de maga végtelen, senki meg nem ölheti: küzdj tehát!

... él a lélek, ha a test halott is.

A jógi legyen úr a lelkén, vonuljon el magányosan és fékezze meg elméjét, hagyjon el kincset és reményt.... s ha gondolatain, lelkén szüntelenül uralkodik, elérheti a nirvánát, és abban egyesül velem.

#### GÖRÖG BÖLCSEK

...mulandó a lélek, mert a testtel együtt elpusztul.

*Démokritosz*



A lélek varázslatos gyógyítója a szép szó.

*Arisztotelész*

## ÚJ TESTAMENTUM

És ne féljetez azoktól, akik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhettek; hanem attól féljetez inkább, aki mind a lelket, mind a testet elveszítheti a gyehennában.

*Máté*

Mi haszna van az embernek, ha az egész világot megszerzi, de lelke kárát vallja? Mit is adhatna az ember cserébe a lelkéért?

*Máté 16,26*

## TALMUD

Lelki szépség többet ér a külső pompánál.

## LATIN BÖLCSESSÉGEK

Az eget és nem a lelkületüket változtatják meg azok, akik átkelnek a tengeren.

Önmagukat mindig magukkal viszik.

*Horatius*

A testi szennyet a víz lemossa. Lelked szennyét azonban csak a könnyeid moshatják le.

A nemes lelkű embert a munka élteti.

Az igazak lelke azonban Isten kezében van, és gyötrelem nem érheti őket (haláluk után).

Nagy lélek az, aki a nagy dolgokat megveti, s a középutat inkább keresi, mint a túlzásokat.

Nagy lélekre vall, ha szerencsés időben is tud valaki mértéktartó lenni.

*Seneca*

A lélek az igazi én, nem pedig a fizikai alak, amelyre az ujjaddal rámutathatsz.

*Cicero*

Sehol sem találhatsz csendesebb és nyugalmasabb menedéket önnön lelkednél.

*Marcus Aurélius*

## ÚJKOR

A tétlenségre kárhoztatott elme: romlásnak indul.

*Leonardo da Vinci*

Hát talpra! Fittyet a fájdalomra, mert győz a lélek minden akadályon, csak a test súlya földre le ne vonja!

*Dante*

Lázong a test, de megzabolázza a lelki buzgóság.

*Kempis Tamás*

Nincs szem, mely az arcból kiolvasná a lélek alkatát.

*Shakespeare*

Sem a test nem determinálhatja a lelket gondolkodásra, sem a lélek a testet mozgásra, vagy nyugalomra, sem semmi másra (ha még van ilyesmi).

*Spinoza*

Lelkünket én oly márványtömbhöz hasonlítottam, melyben érzetek vannak; a lélek jobban hasonlít ehhez, mint a teljesen egységes márványhoz vagy a bölcselők tabula rasájához.

...miért kellene minden ismeretünket külső dolgok felfogása révén szerezni, és miért ne lehetne semmit magunkban bensőleg fölfedezni. Egyedül a mi lelkünk oly üres, hogy kívülről kölcsönzött képek nélkül semmi?

...bizonyos, hogy a szükségképpen igazságok velünk születtek, és a lélektől erednek, mert nem lehet a tapasztalatokkal megalapozni őket úgy, ahogyan a ténybeli igazságokat megállapítjuk.

*Leibnitz*

A lélek csak azzal szemben közönyös, amire nem gondol. Olyasvalamivel szemben, ami semmi a szemében.

*Lessing*

Az embert nem a születés, a földi rang avatja előkelővé, hanem a szellem és a jellem.

*Goethe*

Ahány erős lélek van, mind rokon.

*Schiller*

Hihetetlen, mennyi erőt kölcsönözhet a lélek a testnek.

*Humboldt*

...a lélek alany, a test állítmány.

*Hegel*

Jaj neked, lélek, ki arra se vagy jó, hogy megismerd a saját kedvesed!

*Kleist*

Erős léleknek nem azt nevezzük, mely csupán erős indulatokra képes, hanem azt, mely a legerősebb indulatoknál sem veszti el egyensúlyát...

*Clausewitz*

Csak egy nagy lélek mer egyszerű stílusban írni.

A nagy lelkek elrejtőznek, senki sem gyanítja létüket, rendszerint csak valamennyi eredetiség árulkodik felőlük. Sokkal több nagy lélek él a világon, mint gondolnók.

Csak nem bíznánk fontos állást olyan fiatal-  
emberre, aki lelkesedéssel gyanúsítható!

*Stendhal*

...rokon lelkek már távolról köszöntik egymást.

*Schopenhauer*

Bilincs csak kezet béklyózhat meg, - a lélek szabja  
meg, ki szolga, s ki szabad ember!

Asszony szív lángjával nem méri össze a  
férfiszerelemet, ki ismeri az életet, a férfit és a nőt.  
Mint az élet, változó a férfilélek.

*Grillparzer*

A lelki életben, csakúgy, mint a testi életben, van  
belégzés, és van kilégzés: a léleknek magába kell  
szívnia, át kell hasonlítania egy másik lélek  
érzelmeit, hogy aztán még dúsabban viszonzhassa  
azokat. E szép emberi tünemény nélkül nincs élet a  
szívben, s a szív, levegő híján, kínlódva pusztul el.  
(Balzac)

Aki meg akarja ismerni a népek lelkületét,  
tanulmányozza a kölcsönkönyvtárakat.

*Hauff*

Szeress! Szolgálj! Segítség! Küzdj! Szenvedj!- int a  
lélek.

Az életem útja tele van tövissel. Ezért olyan rongyos a lelkiismerete?

Zsarnokság alatt a rend: élet – lélek nélkül.

... az embernek érzelmekre is szüksége van, mert gyengédség és szeretet nélkül az élet csupán afféle lélektelen gépezet.

Balul sikerült testben a léleknek is sorvadoznia kell.

Ha a lélek csupa homály, magától tenyészik benne a bűn. Nem a bűn elkövetője, hanem terjesztője a hibás.

Van-e valaki, aki ne vette volna észre önmagán a lélek ama különös képességét, hogy a legviharosabb, a legszélsőségesebb helyzetekben is csaknem higgadtan tud okoskodni? Éppen ebben rejlik mindenütt jelenvalósággal bonyolított egységének csodája.

A nyugtalan lelkiismeret még az ördögöt is megkövetné.

Szép dolog kifaragni egy szobrot, és életet adni neki; de még szebb kiformálni egy emberi lelket és megtölteni igazsággal.

Micsoda csatatér az emberi lélek! Kényre-kedvre ki vagyunk szolgáltatva gondolatainknak...

*Victor Hugo*

Lélek csak lelket szerethet, lángészt csak lángész érthet meg.

*Stifter*

...a lelkiismeret visszatekint a múltba, és irányítóul szolgál a jövőre.

A lelkiismeretére hallgató ember a tartós megszokás következtében idővel oly tökéletes önuralomra tesz szert, hogy végül szenvedélyei és vágyai azonnal és küzdelem nélkül alárendelik magukat társadalmi együttérzésének és ösztöneinek, beleértve embertársai ítélete iránti érzékét.

*Darwin*

A lelkiismeret az a tükör, amely előtt csak majmok gyötrődnek.

*Büchner*

Az emberi lélek története, még a legjelentéktelenebbé is, alighanem érdekesebb, mint egy egész nemzet története.

*Lermontov*

A lelkeknek a találkozása sokkal megrendítőbb és megmagyarázhatatlanabb, semhogy beszélni lehetne róla.

*Bronté*

Nincs csábítóbb az ember számára, mint lelkiismeretének szabadsága, de nincs gyötrelmesebb sem.

*Dosztojevszkij*

...a lelkiismeret mélyén valami mindig ott ragad a beleöntött szofizmákból: valami rossz utóíz, mint egy pálinka kotyvaléké.

Lehet a leghívebbek sorsa a legnehezebb; s ha az ember nem érné be a tulajdon lelkiismeretével, a gazok, akik belénk csimpaszkodnak, a jótól is elundorítanának!

*Flaubert*

Sokféle a hit, de egy a lélek. Benned, bennem, őbennük. Szóval, higgyen ki-ki a maga lelkének, és akkor mind egyet fogunk hinni. Legyen mindenki magamagának, és mind egyesülni fogunk.

*Lev Tolsztoj*

Mindenki az emberiséget akarja megváltoztatni, senki sem önmagát.

*Lev Tolsztoj*

A lélek halhatatlanságának egyik bizonyítéka, hogy milliók hisznek benne. De abban is hittek, hogy a Föld lapos.



Az erős lélek – ha nagy cél van előtte – megacélozza a gyöngé testet.

*Mark Twain*

A lélek, amely mélységesen és erősen szeret, nem lehet gyáva.

*De Amicis*

A lélekelemzésnek alapvető feltétele, hogy abban, ami lelki, tudatost és tudattalant különböztessen meg.

*Freud*

Ami tény a lélekbúvár megfigyel, az mind csupa fizikai tény...A lélek csak ügyes, fürge szervezet az anyagi állaton belül, csodálatos hálózata idegeknek és szöveteknek, amelyek minden nemzedékben egy magból nőnek ki.

*Santayana*

Lelki életet izoláltan nem képzelhetünk el, hanem csak úgy, hogy mindennel, ami körülveszi, összefügg...

*Adler*

Az úgynevezett lelkiismeret, vagyis a kora ifjúságunkban megtanult szabályok okoskodás nélküli, többé-kevésbé öntudatlan elfogadása még mindig azt érezteti az emberrel, hogy mindaz, amit a

konvenciók tiltanak: rossz – s ez az érzés megmaradhat akkor is, ha értelme már meg van győződve az ellenkezőjéről.

*Russell*

A lélek terhes dolog, s mikor az ember megtalálta magában, elvesztette az Édenkertet.

*Maugham*

Porba a por, de a lélek az égbe!

*Leino*

A lelkiismeret? Lerakódás, amit tizenkilenc keresztény század hagyott mindnyájunkban...

*Martin Du Gard*

Ha valakinek hiányzik egy lába, vagy karja, senki sem gyalázza érte, mindenki sajnálja, de ha valakinek a lelke van megnyomorítva, mindenki visszaretten tőle és senki sem érez könyörületet iránta!...

Pedig épp az nincs meg az ilyen sajnálni való embernél, amire leginkább támaszkodhatnék az életben.

*Istrati*

A léleknek vannak oly könnyű rejtekei, mint az árnyék: mihelyt próbáljuk megvilágítani, azonnal eltűnnek.

Legmélyebb oka azoknak a lelki állapotoknak van,  
amelyeknek látszólag semmi oka sincs.

*Blaga*

A lelkünket belevetik a testbe, ahol az számot, időt  
és kiterjedést talál.

*Pascal*

Titokzatosan érzékeny és képlékeny szövet a lélek.

*Stefan Zweig*

Bármennyire is leromlott a lélek szentélye, a lélek  
továbbra is benne lakozik.

*nigeriai közmondás*

Mert vándor vagy, minden nap tovább kell  
menned az úton, mely egyetlen célod, mely lelked  
megismerésére vezet...

Soha ne félj kimondani azt, amiről egész lelkeddel  
tudod, hogy igaz...

Vannak gyógyíthatatlanul sérült emberek, kiket a  
kapzsiság, a hiúság és az irigység oly mélyen  
megfertőzött, hogy nincs semmiféle mód rá  
megengesztelni beteg lelküket. Ezeket szánjad, de  
kerüljed...

Létezésed egyetlen értelme a földön, hogy  
megismerjed az emberi és világi dolgok igaz  
természetét, összetartozását s méltányosan viselkedj

akkor is, ha embertársaid méltatlanul viselkednek.  
EZ VOLT DOLGOD A FÖLDÖN.....

*Márai Sándor: Füveskönyv*

Öregedni kezd a lelked, ha elmúlik az örömvágy  
és csak az emlékek és a hiúság marad.

*Márai Sándor: A gyertyák csonkig égnek*

Soha ne félj kimondani azt, amiről egész lelkeddel  
tudod, hogy igaz.

*Márai Sándor*

Ha szívünket és lelkünket a művészetek szépségével  
díszítjük fel, akkor az élet viszontagságait könnyebb  
elviselni.

*Ho Gaylord*

Az ember testénél és testét mozgató lelkénél,  
életerejénél, a pszüchénél fogva az anyagi világhoz  
tartozik, de az emberi lét lényegét jelentő szelleme, a  
pneuma a magasabb rendű szellemvilághoz köti.

*Hamvas Béla*

A paradicsom és a lélek isteni békéjének  
elvesztése után az emberiség örökké sóvárog a  
kozmosz összhang után. A cél: az emberi méltóság  
és isteni arculat visszanyerése.

*Várkonyi Nándor*

A felvilágosodás az embert megfosztotta a metafizikától és a lélek avult béklyóitól, de nyomban felül kerekedett és győzött az állat.

*Várkonyi Nándor*

\*

Az a lélek az értékesebb, amelyik legközelebb kerül a földi élet során Teremtőjéhez. Mégpedig úgy, hogy a csatlakozás és beolvadás reménye határozza meg cselekedeteit. Vagyis: gerjeszti a szeretetet és harcol a bűnök ellen.

*Napoleon Hill*

\*

## SZÓLÁSOK

Bolyong, mint az elátkozott lélek. ♥

Hálni jár belé a lélek. ☹

Hazajáró lélek. ♥

Egy árva lélek sem kíváncsi rá. ♥

Lélek az ajtón se be, se ki.

Megvagyok a lelkem csendességében. •

Lelke rajta. •

Nem visz rá a lélek. ♥ •

Sír bennem a lélek. ♥

A lelkébe látok. ♦

Könnyebb a lelkének. ♦

Lelkemre mondom. •

Lelkére kötöttem. ♦  
A lelkemet is odaadnám. ♦  
Kilehelte a lelkét. ☹  
Kirázom a lelkedet. ☹  
Kiszorítom a lelkét. ☹  
Kiteszi a lelkét. •  
Lelket ver belé. ☹  
Tartja benn a lelket. ☹  
A szem a lélek tükre.

*Ujvári*

## TOVÁBBI KIFEJEZÉSEK

Lelket lehel belé. ☹  
Lelket önt belé. ☹  
Lelkére veszi. ♥  
Nyugodt lélekkel ♥  
Lelkén szárad. ♦  
Lelkére hat. ♦  
Lelkére beszél. ♦  
Lélek szakadva •  
Lélekjelenlét •  
Lélekszám  
Lélektan  
Lélekmentő ☹  
Lélekvesztő ☹  
Lélek melegítő ♥  
Lelket megrázó •

Lelket mérgező •  
Lelki világ ♥  
Lelkiismeret ♦  
Lelkierő •  
Lelki állapot ♥  
Lelkész  
Lelkére hat ♦ •  
Árva lélek ♥  
Isten látja lelkemet. ♦  
Nyomja valami a lelkét. ♥  
Lelki üdv  
Gyermeki lélek ♦  
Emelkedett lélek ♦  
Földhöz tapadt lélek ♦

**A kifejezések és szólásmondások elemzése során a következőket lehet megállapítani:**

A lélek egyrészt az étellel és halállal (☺), továbbá az érzelmekkel (♥), az erkölccsel (♦) és a tudattal (•) kapcsolatos. Számos esetben magát az egyént is jelentheti. Bárhogy is értelmezzük a szókapcsolatokat: mindig az egyén lényegi jellegzetességével, értékével függ össze.

*„A lélek olyan, mint a Nap:  
milliónyi hő és fénysugarat  
(érzelmeket) bocsájt ki.  
Akad, aki befogadja,  
akad, aki elkerüli  
vagy visszaveri...”*

## **A lélek és irodalom**

(A költészet olyan mágia, mely a fogalmak, hangok,  
ritmus, rím, alliteráció eszközeivel él.)

Jöttem e Mindenségbe, röpke lélek.  
Honnan? Ki tudja! Tengve-lengve élek.  
Miért? Ne kérdezd. És mint Szél a pusztán  
Csak imbolygok, nem tudva  
: Hova térek.

*Omar Khajjam*

Építsd fel elmémet az jó bölcsességgel,  
Szívemet peniglen hittel, merészséggel,  
Bujdosó fejemet törödelmességgel,  
S te adtad lelkemet buzgó könyörgéssel.  
(...)

*Balassi Bálint: Zarándoknak vagy bujdosónak való ének.*



Az embereknek nevet adtok,  
És a nevekkel nagyra vagytok,  
Pedig a lélek zugain  
Valami mindig *anonim*.

*Goethe*

Haj! Lelki szárnyakhoz nem egyhamar  
Szerezhet testi szárnyat is az ember!

*Goethe*

Szűkek a vad férfivérnek  
A valóság gátjai,  
Lelke csak a szenvedélyek  
Tengerére szállna ki,  
Egyre messzebb úzi szomja,  
Szíve nyugtát nem leli,  
Messze bolygó csillagokba  
Csalják álma képei.

*Schiller*

Zárj el kegyetlenül, s veress rám hét vasat  
Ezer bilincsben is lelkem szabad marad.  
(Angelus Silesius)

+

Ösztön vagy lélek vezet minket?  
Tudásunknak kátyúja a kérdés.

*Njegós*

A sok rég tett s mondott dolog,  
S mit nem tettem, s mondtam el,  
De hittem, tesztek s mondhatok,  
Nyom, s nincs nap, hogy ne hányna fel  
Kínos emlékeket  
A hiúság s a lelkiismeret.

*Yeats*

Egy látvány van, ami nagyszerűbb a tengernél: az ég;  
Egy látvány van, mi nagyszerűbb az égnél:  
Az emberi lélek benseje.

*Victor Hugo*

Jaj annak, kinek szerzett gazdagsága  
Csalárd lelkének tanúbizonysága.  
Kit elhagyott lelkiismerete:  
Nyomorult annak egész élete.  
Óh, Isten, áldd meg foglalatosságom,  
Melyben szent tetszésed által nem hágom;  
Vezérelj hozzád vágyó lelkemet,

Hogy tőled várjam nyereségemet;  
Azt tartsam hasznos vevésnek, adásnak,  
Melyben nem csaltam s kárt nem tettem másnak:  
Melyért szent orcádnak ítélete  
Előtt nem bánt lelkem ismerete....

*Fazekas Mihály: Óh mily nagy az oly ember boldogsága*

Ember vagyunk, a föld s az ég fia  
Lelkünk a szárny, mely ég felé viszen...

Oh, miért az észnek nincs fogó keze,  
Vagy mért a lélek meg nem fogható?

Az ember feljő, lelke fényfolyam  
A nagy mindenség benne tükrözik.

*Vörösmaty Mihály*

...mi lesz akkor, ha hirtelen megáll  
benned a vér, a lelkedet a halál  
oszlásra érett burkából kirántja?

Tűnődteél rajta már: ha menni kell  
Gazdád silány sáfára, mit viszel  
mentségedül az elszámoltatásra?

*Rónay György: Ha eljön*

...Lélek csak az ember a többi  
emberek lelkében,  
törékeny gondolatokból faragott,  
száztitkú, halovány emlék,  
mely néha a fellegekig magasul...

*Kosztolányi Dezső: Vigyázz*

Lelkem te is, te is-  
Ne bot és vászon-  
Légy zászló.

*Kosztolányi Dezső*

Ó, jaj, az út lélektől lélekig!  
Küldözzük a szem csüggedt sugarát,  
S köztünk a roppant, jeges úr lakik.

*Tóth Árpád*

...Ama más néven ismert Petrovics.  
Mi legfőbb bíránk minden faji perben:  
A vér a semmi. A lélek: a Minden. ..

*Reményik Sándor: Magunkba le*

...Te Lélek vagy: kiolthatatlan Fény,  
Megsemmisíthetetlen külön-lény,  
Isten gondolta külön-gondolat.

S kötöten is szabad.

Szabad...

*Reményik Sándor: Nem urad és királyod.*

...Így néz ez a szem csendességgel rátok,  
Átjárja lengő, nevető ruhátok,  
De meg nem áll a testnél:  
Mélyebbre mélyed ez:  
Ahol a lélek piheg és epedez,  
A lélek, amely egymaga van  
A Nagy Közös Kín karmaiban  
(Mely az asszonyt kétszerte vérzi)  
Nem húgaim, ez nem a Férfi:  
Ez az Ember, a Testvér....

*Sík Sándor: Asszonyok.*

...Sötét az őrző anyaméh sötétje,  
az idő méhének ősmelege-  
öröktől fogva abban él a lélek:  
az Isten hasonmása, gyermeke-  
Csodás titok! – E zengő égi titkot,  
csöpp ismeretlen, köszönöm neked!  
A bizonyosságot, hogy él az ember,  
amikor még meg sem született!  
A születés nem kezdete a létnek,

csak bizonyossága annak, hogy vagyunk,  
megmutatjuk magunkat: íme, élek!  
és, hogy tovább élhessünk – meghalunk.....

*Kiss Jenő: Míg jöttöd várom*

...Igazi lelkünket, akárcsak a tiszta ruhánkat,  
őrizzük meg, hogy tiszta legyen majd az  
ünnepekre...

*József Attila: József Attila*

...Isten országát hirdetem néktek,  
Aki eljön hozzánk: a földre.  
Aki nagyobb ünnep nálunk,  
Mert mindnyájunk ünnepe.

Készüljünk rá illendőképpen:  
Igaz lelketek, melyet elzártatok,  
Hogy be ne szennyeződjék a robotban,  
Vegyétek elő immáron s öltsetek magatokra....

*József Attila: Tanítások*

...Tele vágyakkal zokog a lelkem  
Szerető szívre sohase leltem,  
Zokog a lelkem....

*József Attila: Keresek valakit*

Tudod, szívem mily kisgyerek-  
ne viszonzod a tagadásom;

ne vakítsd meg a lelkemet,  
néha engedd, hogy mennybe lásson.

*József Attila: Nem emel föl*

A virágot a napfény fejleszti ki,  
Az emberi lelket a szeretet.

*Gárdonyi Géza*

...Vannak jó lelkek még a földön,  
De elrejtőznek a világ elül.  
A csacska hír hallgat felőlük,  
Élnek, s meghalnak ismeretlenül.

Éltük szerény, csöndes, magános,  
Dobszóval, vak lármával nem dicsért,  
Erényüknek cégére nincsen;  
Ha jót tesznek, nem kérdik miért.

Vásári zajt, hűhót kerülnek,  
Nem lökdösődnek lármás utakon.  
Lelkük zománcát féltve őrzik.  
Amerre járnak, csend van s nyugalom.

A sors csapási, szenvedések  
Között értékük legszebben ragyog.  
A rózsá is, ha eltiporják:  
Akkor terjeszt legédesebb illatot...

*Reviczky Gyula: Jó lelkek*

...mi lesz az én lelkemmel? Szerthe folyasz, ó  
lélek, az ég ürébe? vagy a kertet  
trágyázni, földbe, mint katona vére?

...

Nem, lélek, nem fogsz tán szétfolyni, még nem;  
özvegyül megmaradsz a szörnyű másnap  
és lész eggyel több lámpa a sötétben,  
egy fájó idege a pusztulásnak.

...

*Babits Mihály: Magamról*

... Lelkem kiszikkadt mezején  
pár szál virágot keresek  
annak ki lelke és  
minden virágnál kedvesebb,  
kit boldog lennék boldogan  
tudni, álomnál édesebb  
életben, s mégis én teszem,  
hogyan az élete csupa seb...

*Babits Mihály: Lelkem kiszikkadt mezején...*

...Szeresd a gyermeket! Még néki szárnya van,  
A csillagok közé ő még el-elsuhan,  
S kitárja vidoran a mennyek ajtaját:  
Hiába könyved, hiába langeszed,  
Az Isten titkait ki nem kémlelheted,  
Csak gyermeklelkeken át....

*Móra Ferenc: Szeresd a gyermeket!*



...senki sem tör káromra  
bensőm fordul ellenem.  
Örök vihart ront,  
nincs egy biztos pont  
se mögöttem,  
se fölöttem,  
dög pusztít a lelkemen.  
...

*Weöres Sándor: Zsoltár*

...S közöttünk járnak – hátha ismered? –  
szelíd, csöndben merengő emberek.  
Lehajtott fejjel, búsan, szenvedőn  
a porba néznek önfeledt-merőn.  
A hangjuk halk, a léptük ingatag,  
megannyi félszeg, álmodó alak,  
szemük csak rejtve, néha-néha lobban-  
s ott jár a lelkük fenn a csillagokban...

*Áprily Lajos: Emberek*

Szem mögött, szó mögött  
gondárnyék feketül.  
És mégis - ne remegj:  
lélek van teveled,  
nem maradsz egyedül.

*Áprily Lajos*

Kinek nincs miértje  
Hová tartozik?  
Mért lenne kezdete,  
Ha nem változik?

Perctelenül árad,  
Erjed az Ige:  
Mindenségen túlról  
Sötét semmibe,

Mégis mozdulatlan,  
Izzik és örök,  
Nincs súlya, iránya  
Csak éltet s pörög

Ismeretlen lénye:  
Önmaga körül;  
Aztán köpenyt vesz föl  
És megtestesül.

Kezdetből az Ige  
Teremt s befogad;  
A lélek általa  
S csak benne szabad;

Suhogva suhan, mint  
Szárnyas akarat,  
Fogantatásodkor  
Veti ágyadat;

Időbe öltöztet  
S bár a tested sár,  
Élet-menyegződön  
Választást kínál:

Szabadságot tálal,  
A döntés tied;  
Egyél, igyál, válassz –  
Meleg vagy hideg

Lelked, amit kaptál  
És őrizheted,  
S majd a számadáskor  
Érdemed lehet.

Meglebbent a Gyertya  
Lángoló öle,  
Hogy az eget, földet  
Fénnyel öntse le;

Törvényt szab, korlátot  
Rendel és kimér  
Ő, az abszolútum,  
Aki benned él.

Elfordulsz-e tőle  
Kéjért, örömért,  
Avagy teljesíted  
Amit Fia kért?